

Rolnummer 1834
Arrest nr. 19/2001 van 14 februari 2001

ARREST

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 35^{quinquies} *decies*, § 3, eerste en tweede lid, en § 4, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoegd door artikel 5 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994, gesteld door het Hof van Beroep te Gent.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters G. De Baets en M. Melchior, en de rechters H. Boel, L. François, P. Martens, J. Delruelle, A. Arts, R. Henneuse, M. Bossuyt en E. De Groot, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter G. De Baets,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen

Bij arrest van 1 december 1999 in zake de n.v. Meplapack tegen de Vlaamse Milieumaatschappij, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 8 december 1999, heeft het Hof van Beroep te Gent volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Is artikel 35 *quinquies decies*, § 3, eerste lid, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoerd door artikel 5 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 (*Belgisch Staatsblad* van 23 september 1994, 24.246), dat luidt als volgt : 'De persoon die een bezwaarschrift, zoals bedoeld in paragraaf 1, indiende, of een advocaat door hem gemachtigd, kan tegen de beslissing genomen door de ambtenaar van de Maatschappij, bedoeld in paragraaf 2, een voorziening indienen bij het Hof van Beroep van het gebied waar het kantoor gelegen is, waar de belasting is of moet worden geïnd', strijdig met de artikelen 13 en 146 van de Grondwet, namelijk in zover artikel 35 *quinquies decies*, § 3, eerste lid, van de voornoemde wet, de materiële en territoriale bevoegdheid van de rechtbanken bepaalt en aldus een aangelegenheid regelt die tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoort, zonder zich te kunnen beroepen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen ?

2. Is artikel 35 *quinquies decies*, § 3, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoerd door artikel 5 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 (*Belgisch Staatsblad* van 23 september 1994, 24.246), en dat als volgt luidt : 'De eiser mag aan het Hof van Beroep bezwaren onderwerpen die noch in het bezwaarschrift werden geformuleerd, noch ambtshalve door de directeur of de door hem gedelegeerde ambtenaar werden onderzocht, voor zover zij een overtreding van de wet of een schending van de op straf van nietigheid voorgeschreven procedurevormen aanvoeren', strijdig met artikel 146 van de Grondwet, namelijk in zover artikel 35 *quinquies decies*, § 3, tweede lid, van de voornoemde wet, de procedureregels voor de rechtbanken en hoven bepaalt en aldus een aangelegenheid regelt die tot de residuaire bevoegdheid van de nationale wetgever behoort, zonder zich te kunnen beroepen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ?

3. Is artikel 35 *quinquies decies*, § 4, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoerd door artikel 5 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994 (*Belgisch Staatsblad* van 23 september 1994, 24.246) strijdig met artikel 146 van de Grondwet, namelijk in zover artikel 35 *quinquies decies*, § 4, van voornoemde wet, de materiële bevoegdheid van de rechtbanken bepaalt en aldus een aangelegenheid regelt die tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoort, zonder zich te kunnen beroepen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschild

De n.v. Meplapack ontplooit activiteiten als vatenwasserij en is in die hoedanigheid onderworpen aan de heffing op de waterverontreiniging van het Vlaamse Gewest, bepaald in de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging.

Tegen de aanslag voor het heffingsjaar 1994 tekende Meplapack bezwaar aan bij de Vlaamse Milieumaatschappij, omdat zij het niet eens was met het aantal aangerekende vuilvrachten, dat als basis voor de belasting in aanmerking werd genomen. Nadat dit bezwaar werd afgewezen, stelde Meplapack hoger beroep in bij het Hof van Beroep te Gent.

In het kader van de procedure voor het Hof van Beroep voert Meplapack aan dat de wet van 26 maart 1971 is aangetast door bevoegdheidsoverschrijding, doordat de materiële en de territoriale bevoegdheid van de rechtscolleges wordt geregeld. Het Hof van Beroep verwijst in zijn arrest naar de rechtspraak van het Arbitragehof waarbij de bevoegdheid van de rechtscolleges werd beschouwd als federale aangelegenheid. Vermits die rechtspraak evenwel dateert van vóór de wijziging van artikel 19, § 1, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen door de bijzondere wet van 16 juli 1993, beslist het Hof tot het stellen van de prejudiciële vragen.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 8 december 1999 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 19 januari 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 27 januari 2000.

Memories zijn ingediend door :

- de Vlaamse Milieumaatschappij, met zetel te 9320 Erembodegem, A. Van de Maelestraat 96, bij op 1 maart 2000 ter post aangetekende brief;
- de n.v. Meplapack, met maatschappelijke zetel te 1800 Vilvoorde, Harensensteinweg 486, bij op 3 maart 2000 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 6 maart 2000 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 3 april 2000 ter post aangetekende brieven.

De Ministerraad heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 3 mei 2000 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 31 mei 2000 en 29 november 2000 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 8 december 2000 en 8 juni 2001.

Bij beschikking van 13 juli 2000 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 25 oktober 2000.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 18 juli 2000 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 25 oktober 2000 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. I. Bollingh *loco* Mr. J. Hardeman, advocaten bij de balie te Brussel, voor de n.v. Meplapack;
  - . Mr. S. Libeer, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Milieumaatschappij;
  - . Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers M. Bossuyt en R. Henneuse verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

Bij beschikking van 21 november 2000 heeft voorzitter G. De Baets de zaak voorgelegd aan het Hof in voltallige zitting.

Bij beschikking van 22 november 2000 heeft het Hof beslist dat de debatten dienden te worden heropend en de dag van de terechtzitting bepaald op 21 december 2000.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 23 november 2000 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 21 december 2000 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. I. Bollingh *loco* Mr. J. Hardeman, advocaten bij de balie te Brussel, voor de n.v. Meplapack;
  - . Mr. S. Libeer, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Milieumaatschappij;
  - . Mr. P. Peeters, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers M. Bossuyt en R. Henneuse verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van de Vlaamse Milieumaatschappij

A.1.1. Met betrekking tot de vraagstelling in het algemeen merkt de Vlaamse Milieumaatschappij (V.M.M.) op dat slechts drie aspecten van de betwiste procedure ter toetsing aan het Hof worden voorgelegd en dat de in het geding zijnde bepalingen voor het overige aan de toetsing van het Hof ontsnappen. Vervolgens wordt zeer uitvoerig ingegaan op het juridisch kader waarbinnen het in het geding zijnde decreet tot stand is gekomen.

A.1.2. De aan het Hof voorgelegde bepalingen regelen de wijze waarop een belastingplichtige de lasten hem ingekohierde belasting kan betwisten. Bij de wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging door het decreet van 25 juni 1992, werd het Vlaamse Gewest noch op grond van zijn eigen bevoegdheid, noch op grond van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bevoegd geacht om regels uit te vaardigen betreffende de beroepen die konden worden ingesteld tegen de beslissingen waarbij de belastingadministratie uitspraak deed over het bezwaar ingesteld door de heffingsplichtige.

A.1.3. Ten gevolge van de onbevoegdheid van het Gewest om de procedure in beroep te regelen, ontstond een toestand van rechtsonzekerheid doordat beroepen werden ingeleid bij de meest uiteenlopende rechtscolleges. Om daaraan een einde te maken en nadat de bevoegdheidverdelende regels gewijzigd werden door de bijzondere wet van 16 juli 1993, waarbij de mogelijkheid om toepassing te maken van artikel 10 van de bijzondere wet werd verruimd, is het in het geding zijnde decreet tot stand gekomen.

A.1.4. In een volgend onderdeel van de memorie wordt uiteengezet waarom het Vlaamse Gewest een beroep kon doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 om de betwiste bepalingen aan te nemen.

De vestiging van de litigieuze waterheffing maakt een eigen belasting van het Gewest uit en behoort tot de exclusieve gewestbevoegdheid. Bij de uitoefening van de fiscale bevoegdheid was het noodzakelijk, teneinde de rechtszekerheid te waarborgen, dat het Gewest tevens kon aangeven hoe de belastingplichtige de beslissingen van de belastingadministratie kan betwisten.

Bij afwezigheid van dergelijke regels bestond in het verleden grote verwarring omtrent de te volgen procedure. Overigens heeft ook de federale wetgever steeds bijzondere fiscaalrechtelijke procedureregels uitgevaardigd, die afwijken van de gemeenrechtelijke regels uit het Gerechtelijk Wetboek. Het was steeds de principiële wil van de decreetgever om een zo groot mogelijk parallellisme aan te houden met de procedure van toepassing voor de geschillen van de rijksinkomstenbelasting, zoals geregeld in het Wetboek van de inkomstenbelastingen (hierna W.I.B. genoemd). Ook in de laatste fase van de betwisting diende dat parallellisme te worden doorgetrokken.

De noodzaak van bijzonder fiscaal procesrecht is ook recent gebleken bij de totstandkoming van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken en de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen.

A.1.5. De Vlaamse Milieumaatschappij verwijst ook naar rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, waaruit blijkt dat het ontbreken van bepalingen inzake het instellen van beroep rechtsonzekerheid teweegbrengt en het recht op toegang tot de rechter kan aantasten.

A.1.6. Vervolgens wordt uitvoerig ingegaan op het advies van de Raad van State bij het ontwerp van decreet dat tot de in het geding zijnde bepalingen heeft geleid. Daaruit wordt afgeleid dat de Raad van State meent dat de bepaling van de termijn en de aanwijzing van het bevoegde rechtscollege in beroep voldoen aan de door artikel 10 van de bijzondere wet vereiste noodzakelijkheid.

De bezwaren van de Raad van State aangaande de territoriale bevoegdheid van de beroepsrechter werden opgevangen door toepassing te maken van het gemeen recht.

Aangaande het bezwaar van de Raad van State tegen het feit dat het Gewest ook rechtsplegingsregels heeft uitgevaardigd, merkt de V.M.M. op dat de Raad van State daarbij niet voldoende rekening houdt met het feit dat de gewestwetgever zo volledig mogelijk de regeling uit het W.I.B. heeft willen overnemen, ook wat de procedure na beslissing over het bezwaarschrift betreft. Het uitvaardigen van een specifieke procedureregeling werd ook ingegeven door de opmerking van de Raad van State dat een regeling door verwijzing naar federale wetgeving de rechtszekerheid niet ten goede komt.

A.1.7. Inzake de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet meent de V.M.M. verder dat de aan de federale overheid voorbehouden materie zich tot een gedifferentieerde regeling leent, nu de gewestelijke regeling aansluit bij de bestaande federale fiscale procedure. De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheid is ook marginaal, gezien de betwiste regeling enkel gevolgen heeft voor het Hof van Beroep te Gent en niet van die aard is dat ze grote invloed heeft op de werklast van dat rechtscollege.

Standpunt van de n.v. Meplapack

A.2.1. Met betrekking tot de eerste prejudiciële vraag merkt de n.v. Meplapack op dat in zoverre het in het geding zijnde decreet het hof van beroep exclusief bevoegd maakt om te oordelen over de voorziening door de belastingplichtige ingediend tegen de administratieve beslissing genomen door de ambtenaar van de V.M.M., niet alleen de materiële maar ook de territoriale bevoegdheid van de rechtscolleges wordt geregeld.

Krachtens artikel 146 van de Grondwet kunnen dergelijke fiscale procedureregels enkel door de federale wetgever worden uitgevaardigd, behoudens de toepassing door het gewest van artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. *In casu* is evenwel aan de toepassingsvereisten van die bepaling niet voldaan.

De decreetgever verantwoordt de noodzaak van zijn ingrijpen door de vermeende rechtsonzekerheid die zou hebben bestaan over het bevoegde rechtscollege en door de bewuste wil van het Vlaamse Gewest om een zo groot mogelijk parallellisme tot stand te brengen met de bepalingen uit het W.I.B.

Die argumenten overtuigen niet. Volgens de n.v. Meplapack is de toestand van rechtsonzekerheid in het verleden veroorzaakt door onjuiste vermeldingen over het bevoegde rechtscollege in de te betwisten administratieve beslissing van de bevoegde ambtenaar, wat had kunnen worden vermeden door juiste en precieze vermeldingen.

Aangaande de noodzaak om een parallellisme te bewerkstelligen met het W.I.B. wordt opgemerkt dat ten tijde van de totstandkoming van de in het geding zijnde bepalingen er zo goed als geen gemeen fiscaal procesrecht bestond. Sindsdien is door de federale wetgever wel specifiek fiscaal procesrecht uitgevaardigd, zodat de decreetgever door de verwijzingen naar het W.I.B. thans alleszins het beoogde doel voorbijschiet.

De weerslag op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid is ook niet marginaal, nu de in het geding zijnde bepaling tot gevolg heeft dat de rechtspraak betreffende de bedoelde milieuheffing wordt gevormd door één enkel Hof van Beroep.

A.2.2. Met betrekking tot de tweede en de derde prejudiciële vraag, oordeelt de n.v. Meplapack dat de in het geding zijnde bepalingen de rechtspleging voor de hoven en rechtbanken regelen, wat tot de residuaire bevoegdheid van de federale wetgever behoort.

Met artikel 35*quinquies decies*, § 3, tweede lid, van de wet van 26 maart 1971 wordt de aanleg voor het hof van beroep beperkt tot datgene wat ter discussie staat in het administratief beroep, wat erop neerkomt dat een belangrijk deel van het fiscaal geschil aan de rechterlijke macht wordt onttrokken, en dat het hof van beroep in sommige gevallen verhinderd wordt onwettige aanslagen te vernietigen. Ook artikel 35*quinquies decies*, § 4, dat een regeling inhoudt betreffende het gebruik van nieuwe stukken voor het hof van beroep, regelt de rechtspleging voor de hoven en rechtbanken op een van het gemeen recht afwijkende wijze en behoort niet tot de bevoegdheid van de decreetgever.

Ter ondersteuning van haar standpunt wijst de n.v. Meplapack naar het advies van de Raad van State waarin deze oordeelt dat de decreetgever de federale bevoegdheid heeft geschonden.

Standpunt van de Ministerraad

A.3.1. De heffing op afvalwater behoort tot de algemene of eigenlijke fiscale bevoegdheid die het Vlaamse Gewest ontleent aan artikel 170, § 2, van de Grondwet. Het standpunt van de Vlaamse Milieumaatschappij dat het gaat om een exclusieve gewestelijke bevoegdheid is niet correct. Artikel 170, §2, tweede lid, van de Grondwet bepaalt immers dat de wet, ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde belastingen, de uitzonderingen bepaalt waarvan de noodzakelijkheid blijkt. De Grondwet bepaalt derhalve een suprematie van de fiscale wet ten aanzien van het fiscale decreet.

Noch de Grondwetgever noch de bijzondere wetgever hebben regels uitgevaardigd inzake de organisatie van de inning van de eigenlijke gewestbelastingen, zodat moet worden aangenomen dat het Vlaamse Gewest zelf moet instaan voor de dienst van die belasting en bevoegd is om in een administratief beroep te voorzien.

Voor het juridictioneel beroep bij de rechterlijke macht in een geschil tussen het betrokken Gewest en de belastingplichtige moet evenwel rekening worden gehouden met de artikelen 145 en 146 van de Grondwet, die de bevoegdheid met betrekking tot de rechterlijke macht exclusief aan de federale wetgever voorbehouden.

A.3.2. De Ministerraad betoogt verder dat er naar zijn oordeel geen noodzaak bestond om de betwiste bepalingen aan te nemen, zodat het Vlaamse Gewest zich niet kon beroepen op de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Allereerst wordt de noodzaak om die bepaling aan te voeren uiterst summier gemotiveerd.

Bovendien zijn er verschillende andere gewestbelastingen waarvoor geen specifieke juridictionele procedure werd ingesteld, zodat de decreetgever niet consequent is in zijn regelgeving. De Ministerraad verwijst ook naar het negatieve advies van de Raad van State waarin werd geoordeeld dat er geen noodzaak bestond om af te wijken van het gemeen recht.

De argumentatie van de Vlaamse Milieumaatschappij dat een parallellisme werd beoogd met de inningsprocedure van de inkomstenbelasting, zoals bepaald in het W.I.B., faalt om diverse redenen : enerzijds, heeft de gewestwetgever, zoals gezegd, dat parallellisme niet nagestreefd bij andere gewestbelastingen; anderzijds, heeft de federale wetgever evenmin bij alle federale belastingen een zelfde procedure ingesteld als die van het W.I.B. Omwille van de rechtszekerheid bestaat er derhalve geen noodzaak om een parallelle procedure met het W.I.B. in te voeren.

A.3.3. Ten slotte wijst de Ministerraad ook nog naar de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen en de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, die een eenvormige fiscale procedure hebben ingevoerd.

Die eenvormige procedure voorziet in twee fasen, namelijk een administratief beroep bij de betrokken administratie en een juridictioneel beroep bij de hoven en rechtbanken. Die procedure is volledig toepasbaar op de geschillen met betrekking tot de eigenlijke gewestbelastingen.

- B -

Over de in het geding zijnde bepalingen

B.1. De prejudiciële vragen hebben betrekking op artikel 5 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994, in zoverre in artikel 35*quinquies decies* van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging de volgende bepalingen worden toegevoegd :

« § 3. De persoon die een bezwaarschrift, zoals bedoeld in § 1, indiende, of een advocaat door hem gemachtigd, kan tegen de beslissing genomen door de ambtenaar van de Maatschappij, bedoeld in § 2, een voorziening indienen bij het Hof van Beroep van het gebied waar het kantoor gelegen is, waar de belasting is of moet geïnd worden.

De eiser mag aan het Hof van Beroep bezwaren onderwerpen die noch in het bezwaarschrift werden geformuleerd, noch ambtshalve door de directeur of door de door hem gedelegeerde ambtenaar werden onderzocht, voor zover zij een overtreding van de wet of een schending van de op straf van nietigheid voorgeschreven procedurevormen aanvoeren.

[...]

§ 4. De eiser die gebruik wenst te maken van nieuwe stukken, is gehouden deze geïnventariseerd neer te leggen ter griffie van het Hof van Beroep, binnen zestig dagen na neerlegging van de uitgifte en van de stukken bedoeld in § 3, vijfde lid, door de gemachtigde ambtenaar van de Maatschappij.

De in § 3, tweede lid bedoelde nieuwe bezwaren mogen worden geformuleerd ofwel in de voorziening, ofwel in een geschrift dat aan de griffie van het Hof van Beroep wordt afgegeven en dit op straffe van verval binnen de termijn gesteld in het eerste lid van deze paragraaf. De gemachtigde ambtenaar van de Maatschappij heeft het recht ter griffie van het Hof van Beroep inzage te doen nemen van het dossier en van de nieuwe stukken gedurende dertig dagen volgend op de in het eerste en tweede lid van deze paragraaf toegestane termijnen.

Hij moet binnen dezelfde termijn van dertig dagen de memories, stukken en bescheiden welke hij als antwoord meent te moeten voordragen, ter griffie afgeven.

De eiser kan er inzage van nemen.

De eiser kan enkel mits machtiging van het Hof van Beroep wederantwoorden door neerlegging van stukken en bescheiden. Wanneer hij om die machtiging verzoekt, omschrijft hij de stukken en bescheiden welke hij nog van zin is in het debat te gebruiken.

[...] »

B.2. Het Hof stelt vast dat een nieuwe fiscale geschillenregeling is ingevoerd door de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen en de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, die in beginsel geldt voor alle belastingen en dus ook voor die welke zijn ingevoerd door de gewesten.

De prejudiciële vraag heeft evenwel betrekking op de rechtssituatie zoals die bestond vóór de inwerkingtreding van de nieuwe fiscale procedure, zodat deze bij het onderzoek van de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest buiten beschouwing dient te worden gelaten.

Over de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

B.3. De eerste prejudiciële vraag heeft betrekking op het feit dat het hof van beroep van het gebied waar het kantoor waar de belasting is of moet worden geïnd gelegen is, als bevoegd rechtscollege wordt aangewezen voor de behandeling van de geschillen inzake heffingen op de waterverontreiniging.

In de tweede en de derde prejudiciële vraag wordt het Hof gevraagd of het Vlaamse Gewest bevoegd was om in het decreet een regeling op te nemen waarbij het aan de eiser voor het hof van beroep wordt toegestaan in bepaalde gevallen nieuwe bezwaren aan te voeren en gebruik te maken van nieuwe stukken.

B.4.1. De heffing inzake de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, zoals vervat in de wet van 26 maart 1971, werd door het Vlaamse Gewest ingevoerd krachtens de door artikel 170 van de Grondwet aan de gewesten toegekende algemene fiscale bevoegdheid.

B.4.2. Die algemene fiscale bevoegdheid staat het gewest niet toe regels uit te vaardigen met betrekking tot de bevoegdheid en de procedure voor de rechtscolleges. Krachtens de artikelen 145 en 146 van de Grondwet behoort de omschrijving van de bevoegdheden van de rechtscolleges tot de uitsluitende bevoegdheid van de federale wetgever. Het vaststellen van procedureregels voor de rechtscolleges komt aan de federale wetgever toe op grond van zijn residuaire bevoegdheid.

B.4.3. Krachtens artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kunnen de decreten evenwel rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid. Sinds de wijziging van artikel 19, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 door de bijzondere wet van 16 juli 1993 kunnen de gewesten ook een beroep doen op artikel 10 om de door de Grondwet aan de federale wetgever voorbehouden aangelegenheden te regelen. Daartoe is vereist dat een dergelijke regeling noodzakelijk is voor de uitoefening van de bevoegdheden van het gewest, dat die aangelegenheid zich tot een gedifferentieerde regeling leent en dat de weerslag van de betrokken bepalingen op die aangelegenheid slechts marginaal is.

B.5.1. Reeds bij de wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging door het decreet van 25 juni 1992 houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting 1992, had de decreetgever de bedoeling uitgedrukt om voor de geschillenregeling een parallellisme tot stand te brengen met het Wetboek van de inkomstenbelastingen. Omdat hij evenwel niet bevoegd werd geacht om het bevoegde rechtscollege aan te wijzen, had hij zich destijds beperkt tot een algemene

verwijzing naar het Wetboek van de inkomstenbelastingen (W.I.B.). Zoals uitvoerig uiteengezet in de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepalingen en zoals ook in de praktijk is gebleken, leidde die regeling tot onduidelijkheid omtrent de bevoegde rechtbank en werden zaken soms tegelijk bij verschillende rechtscolleges aanhangig gemaakt, met grote rechtsonzekerheid tot gevolg (*Parl. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 549/1, pp. 3-10, en nr. 549/8, pp. 3 en 4).

B.5.2. Na de wijziging van artikel 19, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 door de wet van 16 juli 1993, heeft de decreetgever op 6 juli 1994 een nieuwe regeling uitgevaardigd om de bestaande verwarring weg te nemen, waarbij uitdrukkelijk het hof van beroep als bevoegd rechtscollege werd aangewezen.

B.5.3. Onder verwijzing naar de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft de Raad van State in zijn advies met betrekking tot de in het geding zijnde bepalingen gesteld dat onvoldoende samenhang en onduidelijkheid van een regeling het recht op effectieve toegang tot de rechter kunnen schenden (*Parl. St.*, Vlaamse Raad, 1993-1994, nr. 549/1, pp. 49 en 50).

B.5.4. De decreetgever kon het noodzakelijk achten, omwille van de rechtszekerheid en om een coherente regelgeving in het betrokken domein te waarborgen, de bevoegde rechter uitdrukkelijk te vermelden. De aanwijzing van het hof van beroep sloot aan bij de meeste fiscale procedures en was, wat de territoriale bevoegdheid betreft, in overeenstemming met de toen geldende federale regeling vervat in artikel 632 van het Gerechtelijk Wetboek. De in het geding zijnde bepaling had derhalve geen invloed op de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheden, zodat de decreetgever met de aanwijzing van het bevoegde rechtscollege binnen de grenzen gebleven is die zijn aangegeven door artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

B.6.1. De in het geding zijnde bepalingen regelen ook de wijze waarop voor het hof van beroep nieuwe grieven kunnen worden aangevoerd en nieuwe stukken kunnen worden ingediend. Aldus bepalen zij sommige aspecten van de rechtspleging voor dat rechtscollege.

B.6.2. Artikel 807 van het Gerechtelijk Wetboek, dat krachtens artikel 1042 van datzelfde Wetboek eveneens van toepassing is in hoger beroep, bepaalde ten tijde van de

totstandkoming van het decreet van 6 juli 1994, dat een vordering in rechte kan worden uitgebreid of gewijzigd indien de nieuwe, op tegenspraak genomen conclusies berusten op een feit of akte in de dagvaarding aangevoerd, zelfs indien hun juridische omschrijving verschillend is.

In het voormalige artikel 377, tweede lid, van het W.I.B. 1992 daarentegen werd de mogelijkheid van nieuwe bezwaren beperkt, in die zin dat aan het hof van beroep slechts nieuwe juridische en geen nieuwe feitelijke betwistingen konden worden voorgelegd. De noodzaak om in het fiscaal procesrecht in een eigen regelgeving die afwijkt van het gemeen procesrecht te voorzien, kwam derhalve ook op federaal vlak tot uiting.

B.6.3. In zijn streven naar een parallellisme met de regeling in het W.I.B. 1992 en vanuit dezelfde bekommernis voor een duidelijke en coherente regelgeving, kon de decreetgever voor de betrokken gewestbelasting een soortgelijke regeling noodzakelijk achten. Bovendien kon hij enkel door het opnemen van de bedoelde regelgeving in het decreet de modaliteiten aangeven die specifiek zijn voor de door hem ingestelde belasting en die aansluiten bij de aan het beroep voorafgaande bezwaarprocedure. De weerslag op de aan de wetgever voorbehouden bevoegdheid om de procedure voor de rechtscollèges te regelen is bovendien marginaal, nu de decreetgever zich beperkt heeft tot louter terminologische aanpassingen en in geen enkel opzicht aan de inhoudelijke federale regeling afbreuk heeft gedaan. Het Vlaamse Gewest heeft met de aanneming van de in het geding zijnde bepalingen zijn bevoegdheid niet overschreden.

B.7. Zoals hiervoor is gezegd, werd door de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen en de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken een nieuwe regeling inzake fiscaal procesrecht ingevoerd die in beginsel geldt voor alle belastingen.

Het Hof is evenwel niet ondervraagd over de toepasselijkheid van het decreet van 6 juli 1994 voor de periode na het in werking treden van de nieuwe fiscale procedure vervat in de wetten van 15 en 23 maart 1999.

De prejudiciële vragen moeten negatief worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof,

zegt voor recht :

Artikel 35 *quinquies decies*, § 3, eerste en tweede lid, en § 4, van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, ingevoerd door artikel 5 van het decreet van 6 juli 1994 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 1994, zoals van toepassing op de geschillen die hangende waren vóór het in werking treden van de nieuwe fiscale procedure vervat in de wet van 15 maart 1999 betreffende beslechting van fiscale geschillen en van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken, schendt niet de regels die de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten bepalen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 14 februari 2001.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

G. De Baets